30 Instrumentów Muzycznych z Materiałów z Recyklingu

Praktyczny przewodnik z 30 prostymi pomysłami
na instrumenty DIY do domu, szkoły i pracy w grupie.

Proste materiały

Krok po kroku

Zabawa i muzyka

Prawa autorskie i ważna informacja

© 2026. Wszelkie prawa zastrzeżone.

Ten materiał został przygotowany wyłącznie do użytku własnego, edukacyjnego i warsztatowego.

Możesz drukować strony na potrzeby pracy z dziećmi w domu, w klasie lub podczas zajęć grupowych.

Nie sprzedawaj, nie kopiuj i nie udostępniaj publikacji w całości ani we fragmentach bez zgody autora.

Podczas wykonywania instrumentów zawsze dopasuj poziom trudności do wieku dziecka i zadbaj o bezpieczne korzystanie z narzędzi, takich jak nożyczki, klej na gorąco czy ostre elementy.

Materiały z recyklingu powinny być czyste, suche i bezpieczne do użycia.

Wskazówka

Najlepsze efekty daje wspólne tworzenie, testowanie dźwięków i swobodna zabawa muzyczna.

Spis treści

00 Okładka .....

01 Prawa autorskie i ważna informacja .....

02 Spis treści .....

03 Jak korzystać z przewodnika .....

04 **Moduł 01 — Wprowadzenie i przygotowanie** .....

05 Po co tworzyć instrumenty z recyklingu? .....

06 Materiały i narzędzia .....

07 Bezpieczeństwo i organizacja pracy .....

08 **Moduł 02 — Instrumenty potrząsane** .....

09 Marakasy z butelek PET .....

10 Grzechotka z rolek kartonowych .....

11 Shaker z kubeczków papierowych .....

12 Deszczownik z tuby kartonowej .....

13 Jajka rytmiczne z pojemników .....

14 Pudełko dźwięków z zakrętek .....

15 **Moduł 03 — Bębny i instrumenty uderzane** .....

22 **Moduł 04 — Instrumenty stukane i pocierane** .....

29 **Moduł 05 — Instrumenty dęte i eksperymenty z powietrzem.**

36 **Moduł 06 — Instrumenty strunowe i projekty kreatywne** ....

43 **Moduł 07 — Zabawy, zastosowanie i zakończenie** .....

Jak korzystać z przewodnika

1 Dla kogo?

Dla rodziców, nauczycieli, opiekunów i wszystkich, którzy chcą łączyć muzykę z kreatywnym recyklingiem.

2 Jak pracować?

Wybierz instrument, przygotuj materiały, wykonaj projekt krok po kroku, a potem wspólnie sprawdźcie brzmienie.

3 Co znajdziesz w opisach?

Każdy pomysł zawiera listę materiałów, prostą instrukcję, pomysł na zabawę muzyczną i wskazówkę kreatywną.

4 Mały start

Zacznij od prostych shakerów i bębnów, a później przejdź do instrumentów dętych i strunowych.

Pamiętaj

Nie chodzi o perfekcyjny wygląd, ale o radość tworzenia, odkrywanie dźwięków i wspólne działanie.

Moduł 01

Wprowadzenie i przygotowanie

Zanim zacznie się muzyczna zabawa, warto dobrze przygotować materiały, miejsce pracy i pierwsze pomysły.

Po co tworzyć instrumenty z recyklingu?

Muzyka i rytm

Dziecko ćwiczy słuch, poczucie rytmu i uważne słuchanie dźwięków.

Kreatywność

Zwykłe przedmioty zamieniają się w coś nowego, ciekawego i osobistego.

Ekologia

To dobry sposób, by pokazać, że wiele rzeczy można wykorzystać ponownie.

Wspólna zabawa

Budowanie i granie razem wzmacnia współpracę, rozmowę i radość działania.

Pomysł

Poproś dzieci, aby porównały dźwięki różnych materiałów — papieru, plastiku, metalu i kartonu.

Materiały i narzędzia

Przygotuj potrzebne materiały i narzędzia.
Zaznacz, co już masz!

Materiały bazowe

- [ ] butelki PET
- [ ] rolki kartonowe
- [ ] puszki
- [ ] kubeczki papierowe
- [ ] pudełka
- [ ] zakrętki
- [ ] patyczki

Narzędzia

- [ ] nożyczki
- [ ] taśma klejąca
- [ ] klej
- [ ] dziurkacz
- [ ] sznurek
- [ ] gumki recepturki

Do ozdabiania

- [ ] kolorowy papier
- [ ] farby
- [ ] naklejki
- [ ] wstążki
- [ ] mazaki
- [ ] washi tape

Warto przygotować wcześniej

Posegreguj materiały w pudełkach. Dzięki temu dzieci szybciej wybiorą elementy do swojego instrumentu.

Bezpieczeństwo i organizacja pracy

1. Przygotuj czyste i suche materiały.
2. Dopasuj trudność projektu do wieku dziecka.
3. Przy cięciu, dziurkowaniu i klejeniu pomagaj wtedy, gdy to potrzebne.
4. Zadbaj o porządek na stole i osobne miejsce na małe elementy.
5. Po skończonej pracy przetestuj instrument i sprawdź, czy wszystkie części dobrze się trzymają.

Dobra organizacja

Najwygodniej pracować etapami: najpierw wybór materiałów, potem budowanie, na końcu ozdabianie i granie.

Moduł 02

Instrumenty potrząsane

Shakery, grzechotki i marakasy to świetny początek —
są proste do wykonania i dają dużo radości podczas grania.

Marakasy z butelek PET

1. Potrzebne materiały

2 małe butelki PET, ryż lub kasza, zakrętki, taśma, papier do ozdabiania.

2. Jak zrobić

1. Wsyp wypełnienie do butelek.
2. Dobrze zakręć nakrętki.
3. Zabezpiecz łączenia taśmą.
4. Ozdób marakasy według własnego pomysłu.

3. Jak zagrać

Potrząsaj do pulsu, graj cicho i głośno, porównuj szybkie i wolne rytmy.

4. Wskazówka kreatywna

Sprawdź, jak zmienia się dźwięk, gdy użyjesz ryżu, grochu albo małych koralików.

Grzechotka z rolek kartonowych

1. Potrzebne materiały

2 rolki kartonowe, ryż lub fasola, karton, taśma, klej, papier do ozdabiania.

2. Jak zrobić

1. Zaklej jeden koniec każdej rolki.
2. Wsyp wybrane wypełnienie.
3. Zamknij drugi koniec i zabezpiecz taśmą.
4. Ozdób grzechotkę kolorowym papierem.

3. Jak zagrać

Potrząsaj w rytmie piosenki, graj głośniej i ciszej, porównuj różne wypełnienia.

4. Wskazówka kreatywna

Zrób kilka rolek z innymi ziarnami i sprawdź, która brzmi najwyżej, a która najniżej.

Shaker z kubeczków papierowych

1. Potrzebne materiały

2 kubeczki papierowe, groch lub koraliki, taśma, klej lub zszywacz, papier do ozdabiania.

2. Jak zrobić

1. Wsyp wypełnienie do jednego kubeczka.
2. Przykryj go drugim kubeczkiem.
3. Połącz brzegi taśmą lub zszywaczem.
4. Ozdób shaker według własnego pomysłu.

3. Jak zagrać

Potrząsaj do pulsu, zatrzymuj i wznawiaj grę, porównuj wolne i szybkie rytmy.

4. Wskazówka kreatywna

Przygotuj kilka shakerów z różnym wypełnieniem i sprawdź, który brzmi najmocniej.

Deszczownik z tuby kartonowej

1. Potrzebne materiały

Długa tuba kartonowa, patyczki lub wykałaczki, ryż, taśma, papier do ozdabiania.

2. Jak zrobić

1. Zrób małe otwory w tubie.
2. Włóż patyczki przez otwory.
3. Zamknij jeden koniec i wsyp ryż.
4. Zamknij drugi koniec i ozdób deszczownik.

3. Jak zagrać

Powoli obracaj instrument i słuchaj dźwięku deszczu. Spróbuj grać do spokojnej muzyki.

4. Wskazówka kreatywna

Sprawdź, jak zmienia się dźwięk, gdy użyjesz krótszej tuby albo większej ilości ryżu.

Jajka rytmiczne z pojemników

1. Potrzebne materiały

Małe pojemniki lub plastikowe kapsułki, ryż lub kasza, taśma, naklejki, kolorowy papier.

2. Jak zrobić

1. Wsyp niewielką ilość wypełnienia do pojemników.
2. Dobrze je zamknij.
3. Zabezpiecz łączenie taśmą.
4. Ozdób jajka rytmiczne naklejkami lub papierem.

3. Jak zagrać

Powtarzaj krótkie rytmy, graj na zmianę prawą i lewą ręką, ćwicz szybkie i wolne tempo.

4. Wskazówka kreatywna

Zrób pary o takim samym brzmieniu i wykorzystaj je w zabawie w dopasowywanie dźwięków.

Pudełko dźwięków z zakrętek

1. Potrzebne materiały

Małe pudełko, zakrętki, klej lub sznurek, taśma, papier do ozdabiania.

2. Jak zrobić

1. Przygotuj małe pudełko.
2. Przymocuj zakrętki do pudełka.
3. Wzmocnij miejsca łączenia taśmą lub klejem.
4. Ozdób pudełko według własnego pomysłu.

3. Jak zagrać

Potrząsaj pudełkiem i uderzaj w rytmie. Słuchaj, jak brzmią zakrętki przy różnych ruchach.

4. Wskazówka kreatywna

Dodaj więcej lub mniej zakrętek i sprawdź, jak zmienia się głośność instrumentu.

Moduł 03

Bębny i instrumenty uderzane

W tym module zrobisz proste bębny, tamburyny i inne instrumenty, które pomagają ćwiczyć puls, akcent i wspólne granie.

Bęben z puszki

1. Potrzebne materiały

Duża puszka, balon lub mocny papier, gumka recepturka, taśma, patyczki, papier do ozdabiania.

2. Jak zrobić

1. Nałóż balon lub papier na górę puszki.
2. Zabezpiecz membranę gumką i taśmą.
3. Ozdób korpus bębna.
4. Przygotuj proste pałeczki do grania.

3. Jak zagrać

Uderzaj do pulsu, graj akcenty, próbuj cicho i głośno. Sprawdź, jak brzmi środek i brzeg bębna.

4. Wskazówka kreatywna

Naciągnij membranę mocniej lub luźniej i porównaj, jak zmienia się wysokość dźwięku.

Bębenek z pojemnika po lodach

1. Potrzebne materiały

Pusty pojemnik po lodach, balon lub papier, gumka recepturka, taśma, patyczki, ozdoby.

2. Jak zrobić

1. Przygotuj czysty pojemnik.
2. Naciągnij na górę balon lub papier.
3. Zabezpiecz membranę gumką i taśmą.
4. Ozdób bębenek i przygotuj pałeczki.

3. Jak zagrać

Wystukuj prosty marszowy rytm, graj wolno i szybko, ćwicz wspólne zaczynanie i kończenie.

4. Wskazówka kreatywna

Zrób dwa bębenki w różnych rozmiarach i porównaj ich brzmienie.

Tamburyn z talerzyków papierowych

1. Potrzebne materiały

2 talerzyki papierowe, zakrętki lub małe dzwoniące elementy, zszywacz lub klej, taśma, ozdoby.

2. Jak zrobić

1. Ułóż dwa talerzyki brzegami do siebie.
2. Dodaj między nimi dzwoniące elementy lub przymocuj zakrętki.
3. Połącz brzegi zszywaczem lub klejem.
4. Ozdób tamburyn kolorowym papierem.

3. Jak zagrać

Potrząsaj instrumentem i uderzaj o dłoń. Graj do piosenki i zaznaczaj mocne części rytmu.

4. Wskazówka kreatywna

Sprawdź, jak brzmi tamburyn z większą i mniejszą liczbą zakrętek.

Kastaniety z tektury i zakrętek

1. Potrzebne materiały

Pasek tektury, 2 zakrętki na jedną parę, klej, nożyczki, naklejki lub papier.

2. Jak zrobić

1. Wytnij pasek tektury i złóż go na pół.
2. Przyklej po jednej zakrętce po obu stronach wewnątrz.
3. Poczekaj, aż klej wyschnie.
4. Ozdób kastaniety według własnego pomysłu.

3. Jak zagrać

Klikaj do pulsu, powtarzaj krótkie rytmy i graj na zmianę prawą i lewą ręką.

4. Wskazówka kreatywna

Przygotuj dwie pary i zagraj zabawę w pytanie i odpowiedź rytmiczną.

Bęben obręczowy z pokrywki

1. Potrzebne materiały

- duża plastikowa pokrywka
- mocna taśma klejąca
- pasek z grubego materiału lub szeroka gumka
- kolorowy papier
- klej
- flamastry lub naklejki

2. Jak zrobić

1. Umyj i wysusz pokrywkę.
2. Sprawdź, czy nie ma pęknięć ani ostrych krawędzi.
3. Przymocuj z tyłu pasek materiału jako uchwyt.
4. Ozdób przednią stronę i sprawdź stabilność uchwytu.

3. Jak używać instrumentu

- Trzymaj instrument jedną ręką.
- Drugą dłonią uderzaj delikatnie w środek.
- Spróbuj grać palcami, całą dłonią i opuszkami.

4. Ćwiczenie muzyczne – Cicho i głośno

Zagraj cztery bardzo ciche uderzenia. Następnie zagraj cztery nieco mocniejsze. Posłuchaj różnicy.

cicho

głośno

5. Wskazówka

Nie trzeba uderzać mocno, aby stworzyć rytm. Ważniejsza jest kontrola ruchu niż głośność.

Pudełko rytmiczne z kartonu

1 Potrzebne materiały

- sztywne kartonowe pudełko
- taśma klejąca
- kolorowy papier
- flamastry
- opcjonalnie: małe kawałki filcu lub pianki
- dłonie lub lekkie pałeczki

2 Jak zrobić

1. Zamknij klapy i zabezpiecz je taśmą.
2. Wzmocnij narożniki.
3. Oznacz trzy pola do grania: środek, bok i górny róg.
4. Każde pole zaznacz innym kolorem i ozdób pudełko.
5. Opcjonalnie przyklej filc do jednego pola, aby zmienić brzmienie.

3 Jak używać instrumentu

- Uderzaj kolejno w różne pola.
- Twórz wzory kolorystyczne.
- Zamieniaj kolory na rytm.
- Eksperymentuj z tempem – graj wolno i szybko.

4 Zabawa – Zagraj kolor

Powtórz ten wzór rytmiczny:

Żółty — żółty — turkusowy — pauza.

Co rozwija ta aktywność?

- koordynację
- pamięć sekwencyjną
- poczucie rytmu
- koncentrację

Moduł 04

Instrumenty stukane i pocierane

Nie każdy instrument trzeba potrząsać lub uderzać jak bęben.
W tym module odkryjesz dźwięki powstające podczas stukania,
przesuwania i pocierania różnych materiałów.

stukaj | pocieraj | przesuwaj | porównuj dźwięki

Jeden przedmiot — wiele możliwych dźwięków.

Kastaniety z tektury i kapsli

1 Potrzebne materiały

- pasek grubej tektury
- 2 kapsle lub 2 plastikowe nakrętki
- mocny klej
- taśma klejąca
- flamastry
- nożyczki

2 Jak zrobić

1. Wytnij pasek tektury i złóż go na pół.
2. Przyklej kapsel lub nakrętkę po wewnętrznej stronie każdego końca.
3. Ustaw je tak, aby po ściśnięciu stykały się ze sobą.
4. Pozostaw do wyschnięcia i ozdób zewnętrzną część.

3 Jak używać instrumentu

- Ściskaj i puszczaj karton.
- Twórz regularne kliknięcia.
- Graj z liczeniem: jeden, dwa, trzy, cztery.

4 Zabawa – Rytmiczne słowa

Wypowiadaj słowa i klaszcz kastanietami w rytmie:

ma-ma **ta-to** **mu-zy-ka** **in-stru-ment**

Uwaga

Jeśli używasz metalowych kapsli, sprawdź i zabezpiecz wszystkie krawędzie.

Klawesy
z drewnianych łyżek

1 Potrzebne materiały

- 2 drewniane łyżki
- kolorowa taśma papierowa
- cienki sznurek opcjonalnie
- flamastry permanentne do dekoracji przez dorosłego

2 Jak przygotować instrument

1. Umyj i wysusz łyżki.
2. Sprawdź, czy drewno nie ma drzazg.
3. Owiń końcówki uchwytów kolorową taśmą.
4. Możesz oznaczyć każdą łyżkę innym kolorem.

3 Jak używać instrumentu

1. Uderzaj jedną łyżką o drugą.
2. Trzymaj je luźno.
3. Testuj uderzenie bokiem i płaską częścią.

4 Ćwiczenie – Równo jak zegar

Zagraj osiem równych uderzeń w stałym tempie. Następnie zrób krótką przerwę i powtórz.

Pojęcie muzyczne – stały puls

Stały puls to regularne uderzenia, które powtarzają się w równych odstępach — podobnie jak tykanie zegara.

Kołatka z nakrętek

1 Potrzebne materiały

- 6–10 plastikowych nakrętek
- mocny sznurek
- krótki kartonowy lub drewniany uchwyt
- taśma klejąca
- narzędzie do przygotowania otworów — wyłącznie dla osoby dorosłej.

1. Otwór w nakrętce
2. Nakrętki na sznurku
3. Gotowa kołatka

2 Jak zrobić

1. Dorosły wykonuje otwory w środku nakrętek.
2. Przeprowadź sznurek przez kolejne nakrętki.
3. Pozostaw niewielką przestrzeń między nimi.
4. Przymocuj oba końce sznurka do uchwytu i zabezpiecz węzły.

3 Jak używać instrumentu

- Potrząsaj lekko na boki.
- Poruszaj instrumentem do przodu i do tyłu.
- Graj akcenty na pierwszą część rytmu.

4 Mini eksperyment – Więcej czy mniej nakrętek?

Sprawdź, jak zmienia się dźwięk, gdy użyjesz różnej liczby nakrętek.

3 nakrętki – cichszy, wyższy dźwięk

8 nakrętek – głośniejszy, pełniejszy dźwięk

5 Wskazówka

Nie potrzeba dużej liczby nakrętek.
Ważniejsze jest, aby mogły swobodnie się poruszać.

Guiro
z plastikowej butelki

Prosty instrument, który wydaje ciekawe, chropowate dźwięki. Wystarczy plastikowa butelka i patyczek, by stworzyć własne guiro!

1 Potrzebne materiały

- mała plastikowa butelka z wyraźnymi rowkami
- drewniany patyczek lub pałeczka
- taśma kolorowa
- naklejki
- opcjonalnie: kawałek sznurka jako uchwyt

2 Jak przygotować instrument

1. Umyj i wysusz butelkę.
2. Sprawdź, czy ma rowki lub wypukłości.
3. Zakręć ją i zabezpiecz zakrętkę taśmą.
4. Ozdób butelkę, nie zakrywając całkowicie rowków.
5. Przygotuj lekki patyczek.

3 Jak używać instrumentu

- Przesuwaj patyczek po rowkach.
- Testuj ruch wolny i szybki.
- Spróbuj krótkich oraz długich pociągnięć.
- Eksperymentuj, jak zmienia się dźwięk!

4 Eksperyment – Wolno czy szybko?

Zagraj na swoim guiro powoli, a potem szybko.
Co słyszysz? Jak się zmienia dźwięk?
Zapisz lub narysuj swoje spostrzeżenia.

wolno	szybko

Pojęcie muzyczne – długi i krótki dźwięk

Długi dźwięk trwa dłużej.
Krótki dźwięk trwa krótko.
Możesz je tworzyć, zmieniając długość pociągnięcia patyczkiem.

Dzwonki z metalowych kapsli

1 Potrzebne materiały

- kilka bezpiecznych metalowych kapsli
- sznurek
- krótki patyczek lub kartonowy uchwyt
- taśma klejąca
- narzędzie do wykonywania otworów – tylko dla dorosłych.

2 Jak zrobić

1. Dorosły sprawdza wszystkie kapsle.
2. Usuń każdy element z ostrą krawędzią.
3. Dorosły przygotowuje otwory.
4. Zawieś kapsle na krótkich kawałkach sznurka.
5. Przymocuj je do wspólnego uchwytu i zostaw niewielkie odstępy.

3 Jak używać instrumentu

- Delikatnie potrząsaj, aby usłyszeć dźwięk.
- Porównaj dźwięk z instrumentem plastikowym.
- Używaj do zaznaczania końca piosenki.

4 Porównanie brzmienia

metal	plastik	karton
		

Który materiał brzmi najbardziej jasno?

Uwaga

Ta aktywność wymaga przygotowania i bezpośredniej opieki osoby dorosłej.

Tarka rytmiczna z puszki

Prosty instrument, który wydaje ciekawe, szeleszczące dźwięki.
Świetnie sprawdza się do nauki rytmu!

1 Potrzebne materiały

- czysta puszka z bezpiecznymi, całkowicie zabezpieczonymi krawędziami
- drewniany patyczek
- taśma klejąca
- kolorowy papier na część do trzymania
- opcjonalnie: gumowa osłona na podstawę

2 Jak przygotować instrument

1. Dorosły dokładnie sprawdza puszkę.
2. Zabezpiecz górną i dolną krawędź mocną taśmą.
3. Owiń część do trzymania papierem lub taśmą.
4. Pozostaw widoczną fakturę do przesuwania patyczka.

3 Jak używać instrumentu

- Przesuwaj patyczek po fakturze.
- Nie naciskaj mocno.
- Spróbuj jednego długiego ruchu i kilku krótkich.

4 Zabawa – Długi, krótki, długi

Zagraj ten rytm patyczkiem:

— • • —

Jeden długi ruch, dwa krótkie, jeden długi.

5 Alternatywa bezpieczna

Jeśli puszka nie jest całkowicie bezpieczna, użyj plastikowej butelki z wyraźnym reliefem.

Moduł 05

Instrumenty dęte i eksperymenty z powietrzem

Powietrza nie widać, ale można je usłyszeć.
W tym module sprawdzisz, jak słomki, rurki, butelki
i proste membrany mogą zamienić oddech w ciekawe dźwięki.

dmuchaj · słuchaj · porównuj · eksperymentuj

Powietrze też może tworzyć muzykę!

Instrumentów, które dotykają ust, nie należy przekazywać między dziećmi bez wcześniejszego umycia lub użycia osobnych elementów.

Fletnia Pana ze słomek

Proste słomki, wielkie dźwięki!

Rurki o różnej długości mogą wydawać różne dźwięki, gdy przepływa przez nie powietrze.

1. Potrzebne materiały

- 6–8 czystych słomek
- nożyczki
- taśma klejąca
- linijka
- kawałek kartonu jako podstawa

Różne długości = różne dźwięki!

2. Jak zrobić krok po kroku

1. Przygotuj słomki o różnej długości.
2. Ułóż je od najdłuższej do najkrótszej.
3. Wyrównaj górne końce słomek.
4. Przyklej słomki obok siebie na pasku kartonu.
5. Zabezpiecz taśmą klejącą.
6. Sprawdź, czy konstrukcja jest stabilna.
7. Każdą słomkę możesz oznaczyć innym kolorem.

3. Jak używać instrumentu

- Dmuchaj delikatnie nad górną krawędzią słomki.
- Testuj kolejne długości.
- Porównuj, czy dźwięki się różnią.

4. Eksperyment – Długa czy krótka?

Która słomka daje wyższy dźwięk?

długa słomka	średnia słomka	krótka słomka
niższy dźwięk	średni dźwięk	wyższy dźwięk

5. Pojęcie muzyczne – wysokość dźwięku

Wysokość dźwięku mówi nam, czy dźwięk brzmi wysoko, czy nisko.

Kazoo z rolki po papierze

Kazoo nie działa tylko na samo dmuchanie. Musisz zaśpiewać lub powiedzieć coś do środka, aby cienka membrana zaczęła drgać.

mmm

aaa

uuu

1. Potrzebne materiały

- rolka po papierze
- kawałek papieru do pieczenia lub cienkiej bibułki
- gumka recepturka
- nożyczki
- kolorowy papier
- taśma

2. Jak zrobić krok po kroku

1. Jeden koniec rolki owiń cienkim papierem.
2. Zabezpiecz papier gumką recepturką.
3. Papier powinien być mocno napięty, ale nie powinien się rozerwać.
4. Poproś dorosłego, aby zrobił mały otwór z boku rolki.
5. Ozdób instrument kolorowym papierem i taśmą.
6. Sprawdź, czy membrana nadal jest dobrze napięta.

3. Jak używać instrumentu

Nie dmuchaj. Powiedz lub zaśpiewaj „mmm”, „aaa” albo krótką melodię do środka rolki.

4. Zabawa głosowa

Spróbuj różnych dźwięków i stwórz własne melodie!

mmm

aaa

uuu

własne imię

5. Co się dzieje?

Twój głos wprawia cienki papier w drgania. To właśnie drgania tworzą charakterystyczny dźwięk kazoo.

6. Higiena

Każde dziecko powinno mieć własny instrument, gdyż jest on używany przez usta.

Trąbka z kartonowej tuby

Prosta tuba może kierować i zmieniać sposób, w jaki odbieramy nasz głos.

1. Potrzebne materiały

- kartonowa tuba
- papierowy lejek lub zwinięty karton
- taśma klejąca
- kolorowy papier
- flamastry

2. Jak zrobić krok po kroku

1. Przygotuj czystą kartonową tubę.
2. Zrób szeroki lejek z papieru lub cienkiego kartonu.
3. Przymocuj lejek do jednego końca tuby.
4. Zabezpiecz połączenie taśmą klejącą.
5. Ozdób instrument kolorowym papierem i flamastrami.
6. Sprawdź, czy wszystkie krawędzie są gładkie.

3. Jak używać instrumentu

- Mów lub śpiewaj przez węższy koniec.
- Kieruj szeroki koniec w różne strony.
- Porównuj głośność i brzmienie.

4. Zabawa – Gdzie leci dźwięk?

Skieruj szeroki koniec tuby w różne strony i posłuchaj, jak zmienia się dźwięk.

5. Warto wiedzieć

To nie jest prawdziwy profesjonalny instrument dęty, tylko eksperyment z głosem i kierunkiem dźwięku.

Harmonijka z patyczków i papieru

Gdy powietrze przepływa przez cienki pasek papieru,
może on drgać i wytwarzać dźwięk.

1. Potrzebne materiały

- 2 płaskie drewniane patyczki
- pasek papieru
- 2 gumki recepturki
- 2 małe kawałki papieru lub kartonu jako dystanse

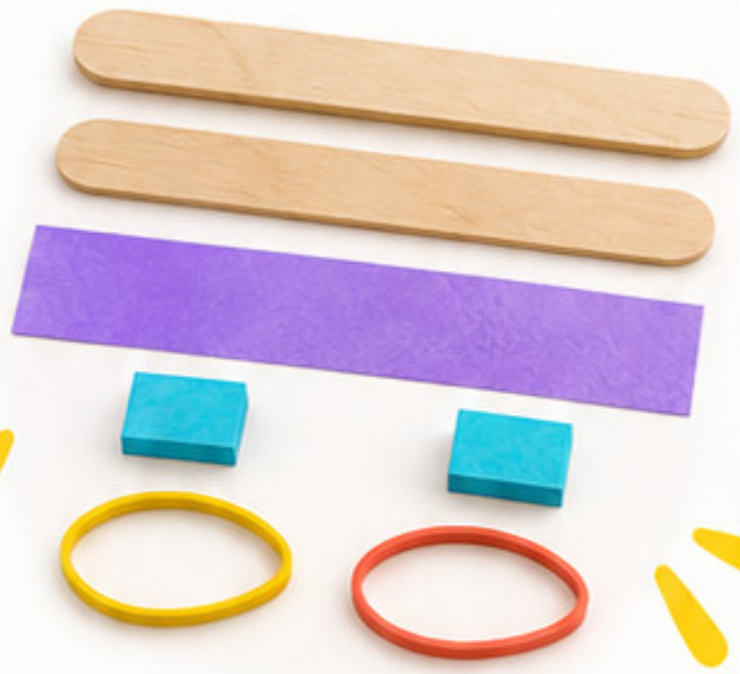

2. Jak zrobić krok po kroku

Wytnij pasek papieru o długości podobnej do patyczków.

Połóż pasek papieru na pierwszym patyczku.

Umieść na końcach małe dystanse z papieru lub kartonu.

Przykryj drugim patyczkiem.

Zabezpiecz końce gumkami recepturkami.

Sprawdź, czy papier może delikatnie drgać.

3. Jak używać instrumentu

- Delikatnie dmuchaj między patyczki.
- Zmieniaj siłę powietrza.
- Posłuchaj, jak zmienia się dźwięk.

4. Eksperyment

Co się stanie, gdy dmuchniesz bardzo delikatnie, a co gdy trochę mocniej?

5. Uwaga

Używaj tylko lekkich materiałów bez ostrych krawędzi.
Zalecany jest nadzór osoby dorosłej.

Butelkowy flet wodny

Ilość wody zmienia przestrzeń powietrza w butelce, a to może zmieniać wybrzmiewający dźwięk.

Ta sama butelka, różne dźwięki!

Spróbuj usłyszeć różnicę!

1. Potrzebne materiały

- 3–5 jednakowych szklanych lub plastikowych butelek
- woda
- opcjonalnie: barwnik spożywczy
- ręcznik
- lejek

2. Jak przygotować instrument

1. Ustaw butelki w jednym rzędzie.
2. Do pierwszej butelki wlej trochę wody.
3. Do kolejnych butelek wlewaj stopniowo coraz więcej wody.
4. Jeśli chcesz, dodaj do każdej butelki kroplę barwnika spożywczego.
5. Ustaw butelki stabilnie, aby się nie przewracały.

3. Jak używać instrumentu

- Delikatnie uderzaj w bok butelki lekką pałeczką, zamiast wkładać szyjkę do ust.
- Porównuj brzmienie kolejnych butelek.

4. Eksperyment – Więcej wody, inny dźwięk

Posłuchaj i porównaj brzmienie butelek. Jak zmienia się dźwięk?

5. Uwaga

Jeśli używasz szklanych butelek, aktywność musi być prowadzona bezpośrednio przez osobę dorosłą. W przypadku grup dzieci zawsze, gdy to możliwe, lepiej używać plastikowych butelek.

Gwizdek z zakrętki i słomki

Eksperyment

Powietrze przechodzące przez wąski otwór może wytworzyć dźwięk, gdy napotka odpowiednią krawędź.

1. Potrzebne materiały

- plastikowa zakrętka
- słomka
- taśma klejąca
- nożyczki
- elementy dekoracyjne

2. Jak zrobić krok po kroku

1. Poproś dorosłego, aby zrobił mały otwór w zakrętce.
2. Włóż krótki kawałek słomki w otwór.
3. Zabezpiecz połączenie taśmą klejącą.
4. Sprawdź, czy słomka jest stabilna i się nie wysuwa.
5. Przetestuj przepływ powietrza bardzo delikatnie.

3. Ważna uwaga projektowa

To jest **eksperyment z powietrzem!** Efekt dźwiękowy może być bardzo różny i zależy od kształtu zakrętki, słomki i sposobu dmuchania. Nie ma gwarancji, że powstanie konkretny dźwięk.

4. Jak używać

- dmuchaj delikatnie
- zmieniaj kąt
- porównuj, czy pojawia się szum, świst lub inny dźwięk.

5. Bezpieczeństwo i higiena

- tylko jedno dziecko na instrument przy kontakcie z ustami
- element z otworem przygotowuje dorosły
- nie może pozostać żadna ostra krawędź

Moduł 6

Instrumenty strunowe i projekty kreatywne

Czas sprawdzić, co dzieje się z napiętą gumką lub sznurkiem.
W tym module zbudujesz proste instrumenty strunowe,
a na końcu połączysz różne pomysły w małą orkiestrę z recyklingu.

drganie

napięcie

długość

różne brzmienia

Naciągnij. Szarpnij. Posłuchaj.

Gitara z pudełka i gumek

Gdy naciągniesz i puścisz gumkę, wprawia się ona w drgania i wydaje dźwięk.

1. Potrzebne materiały

- pudełko po chusteczkach lub małe pudełko kartonowe
- kilka gumek recepturek o różnej grubości
- 2 ołówki lub patyczki
- karton
- taśma
- materiały dekoracyjne

2. Jak zrobić krok po kroku

1. Upewnij się, że pudełko jest stabilne.
2. Załóż kilka gumek wokół pudełka, przeciągając je nad otworem.
3. Umieść dwa ołówki pod gumkami po obu stronach otworu.
4. Dzięki temu gumki są lekko uniesione.
5. Sprawdź napięcie każdej gumki.
6. Ozdób instrument według własnego pomysłu.

3. Jak używać instrumentu

- Delikatnie szarp gumki palcem.
- Porównuj cienkie i grube gumki.
- Graj pojedyncze dźwięki lub proste sekwencje.

4. Eksperyment – Cienka czy gruba?

Czy wszystkie gumki brzmią tak samo?

cienka gumka – wyższy dźwięk

gruba gumka – niższy dźwięk

5. Pojęcie muzyczne – drganie

Gdy gumka szybko porusza się tam i z powrotem, drga. Te drgania pomagają tworzyć dźwięk.

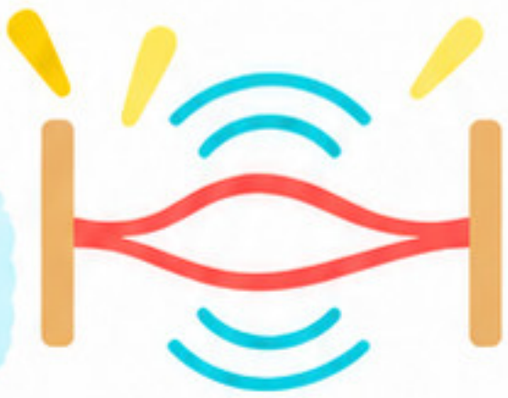

Banjo ze słoika

Prosta konstrukcja, wielka radość z grania!

Sztywna konstrukcja może posłużyć jako podstawa dla naciągniętych gumek, które wydają dźwięk, gdy wpadają w drgania.

zagraj coś wesołego!

1. Potrzebne materiały

- plastikowy pojemnik lub bezpieczny szeroki słoik używany wyłącznie pod nadzorem dorosłego
- mocne gumki recepturki
- kartonowy pasek jako gryf
- taśma klejąca
- papier dekoracyjny

2. Jak zrobić krok po kroku

1. Wybierz lekki plastikowy pojemnik.
2. Naciągnij kilka gumek recepturek na otwór pojemnika.
3. Przymocuj z boku kartonowy pasek jako gryf.
4. Wzmocnij połączenie taśmą klejącą.
5. Ozdób całą konstrukcję.
6. Przed grą sprawdź, czy wszystko jest stabilne.

3. Jak używać instrumentu

- Szarp gumki pojedynczo.
- Graj naprzemiennie dwoma palcami.
- Porównaj dźwięk z gitarą z poprzedniej strony.

Każda gumka to inny dźwięk!

4. Porównanie Gitara vs. banjo

Cecha	Gitara z pudełka	Banjo ze słoika
		
Wielkość pudełka	większe	mniejsze
Liczba gumek	zwykle 3–5	zwykle 3–6
Brzmienie	pełniejsze, głębsze	jaśniejsze, wyraźniejsze

5. Bezpieczeństwo

Jeśli używasz szklanego słoika, obsługą powinien zajmować się wyłącznie dorosły. Dla dzieci zaleca się najpierw użycie plastikowego pojemnika.

Harfa z pudełka po butach

Stwórz instrument strunowy z większą powierzchnią, dzięki któremu możesz odkrywać różne napięcia i kolejności.

Gumki naciągnięte na pudełku działają jak proste struny, a każda z nich może wibrować inaczej!

1. Potrzebne materiały

- pudełko po butach
- 5–8 gumek recepturek
- 2 drewniane patyczki lub ołówki
- karton
- taśma klejąca
- kolorowy papier

2. Jak zrobić krok po kroku

1. Zdejmij wieko z pudełka po butach lub przygotuj duży otwór w górnej części.
2. Nałóż gumki recepturki wokół pudełka.
3. Umieść dwa patyczki pod gumkami, aby unieść je nad powierzchnią.
4. Ułóż gumki obok siebie.
5. Sprawdź, czy żadna gumka nie jest zbyt mocno naciągnięta.
6. Ozdób krawędzie pudełka.

3. Jak używać instrumentu

- Szarp struny od lewej do prawej.
- Graj pojedyncze gumki.
- Próbuj powtarzać prostą kolejność.

4. Zabawa – Od lewej do prawej

Zagraj każdą gumkę po kolei. Następnie spróbuj zrobić to w odwrotnym kierunku.

od lewej do prawej

od prawej do lewej

5. Co rozwija?

- sekwencjonowanie
- koordynację dłoni
- uwagę słuchową
- eksperymentowanie

Lira z tekturowej ramki

Kiedy gumki są naciągnięte na otwartej ramce, mogą swobodnie drgać i wydawać proste dźwięki.

1. Potrzebne materiały

- gruba tektura
- kilka gumek recepturek
- nożyczki
- taśma klejąca
- linijka
- kolorowy papier lub flamastry

2. Jak zrobić krok po kroku

1. Narysuj na tekturze dużą ramkę w kształcie prostokąta lub łuku.
2. Wytnij środek, pozostawiając mocne obrzeże.
3. Wzmocnij ramkę dodatkową warstwą tektury, jeśli jest zbyt miękka.
4. Załóż kilka gumek recepturek przez środek ramki.
5. Rozmieść je w równych odstępach.
6. Sprawdź, czy nie są nadmiernie napięte.
7. Ozdób ramkę.

3. Jak używać instrumentu

- delikatnie szarp każdą gumkę;
- graj od góry do dołu;
- zmieniaj kolejność.

4. Zabawa – Muzyczna drabinka

Zagraj sekwencję gumek:

5. Wskazówka

Nie trzeba stroić instrumentu precyzyjnie. Celem jest doświadczenie drgania, kolejności i różnic w brzmieniu.

Monochord z pudełka

Jedna mocno naciągnięta gumka wystarczy, aby obserwować, jak napięcie wpływa na drganie.

1. Potrzebne materiały

- małe kartonowe pudełko
- 1 gruba gumka recepturka
- 2 ołówki lub drewniane patyczki
- taśma
- kolorowy papier

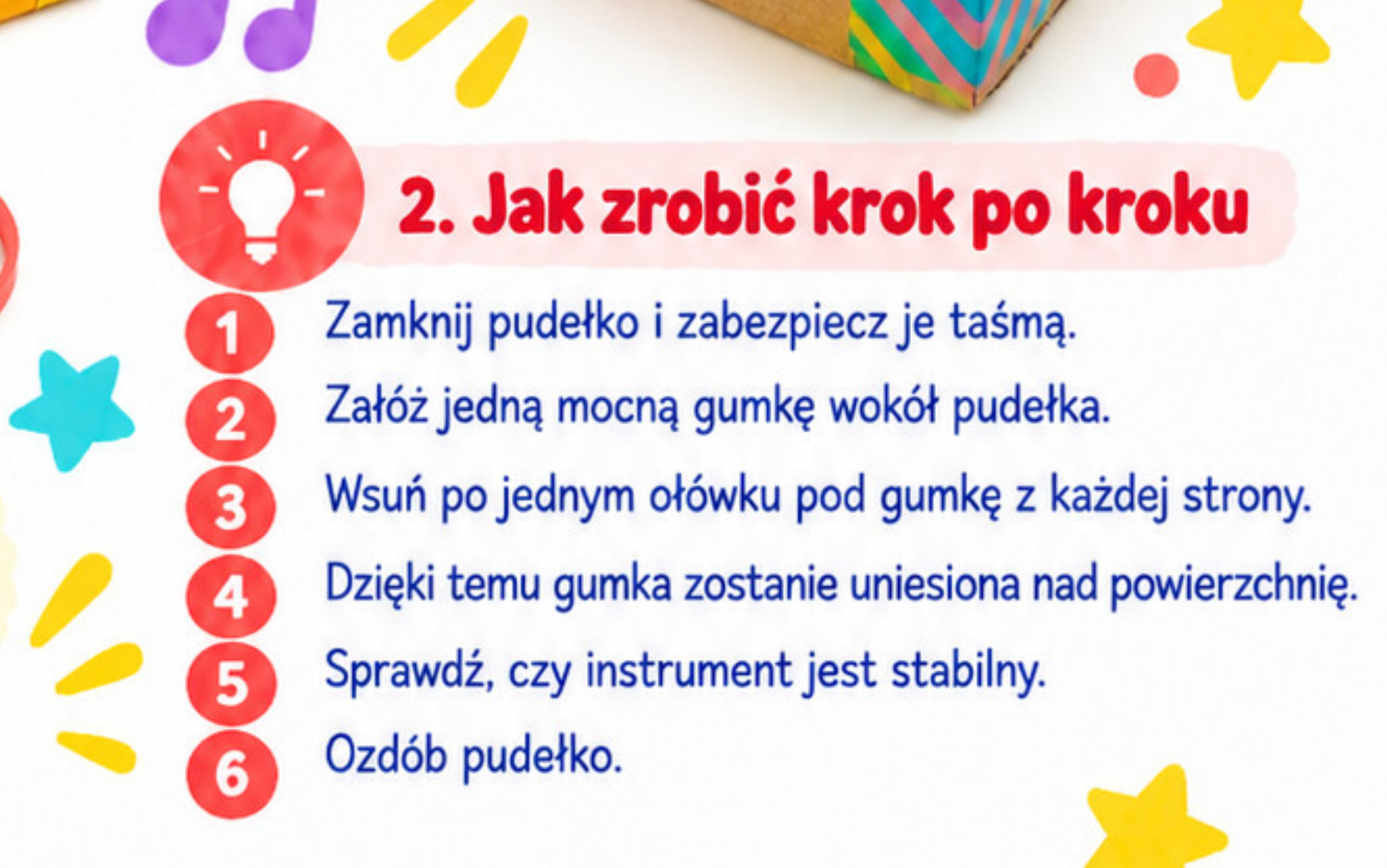

2. Jak zrobić krok po kroku

1. Zamknij pudełko i zabezpiecz je taśmą.
2. Załóż jedną mocną gumkę wokół pudełka.
3. Wsuń po jednym ołówku pod gumkę z każdej strony.
4. Dzięki temu gumka zostanie uniesiona nad powierzchnię.
5. Sprawdź, czy instrument jest stabilny.
6. Ozdób pudełko.

3. Jak używać instrumentu

- szarp gumkę jednym palcem;
- dotknij jej delikatnie w innym miejscu i zagraj ponownię;
- obserwuj, jak się porusza.

4. Eksperyment – Jak drga gumka?

Czy widzisz ruch gumki po szarpnięciu?

5. Pojęcie edukacyjne

Dźwięk może powstawać dzięki drganiom. Czasem można je nie tylko usłyszeć, ale również zobaczyć.

Mini orkiestra z recyklingu

Mini-orkiestra może powstać z połączenia instrumentów potrząsanych, uderzanych, pocieranych, dętych i strunowych.

1. Przygotuj zestaw

- marakasy
- bębenek
- guiro
- gitara z gumek
- fletnia Pana

2. Podziel role

Każde dziecko wybiera jeden instrument. Jeśli pracujesz z małą grupą, można wymieniać instrumenty po każdej piosence.

3. Ustal prosty sygnał start i stop

- ręka w górze = stop
- ręka w dół = graj
- dwa klaśnięcia = zmiana instrumentu

4. Zagraj wspólnie

Najpierw wszyscy grają spokojnie przez kilka sekund. Następnie prowadzący wskazuje jedną grupę instrumentów, która gra sama.

5. Mini dyrygent

- start
- stop
- cicho
- głośniej

6. Cel zabawy

- słuchanie innych
- reagowanie na sygnał
- współpraca
- kontrola głośności
- zabawa rytmem

Moduł 7

Zabawy, zastosowanie i zakończenie

Instrument jest dopiero początkiem.
Teraz wykorzystasz gotowe projekty do wspólnej zabawy,
prostych zajęć muzycznych, ćwiczeń rytmicznych i małych występów.

- 10 gotowych zabaw
- zajęcia 15 minut
- zajęcia 30 minut
- dopasowanie do wieku
- przechowywanie instrumentów

Zbudowane? Czas zacząć grać!

10 zabaw muzycznych z gotowymi instrumentami

1 Echo rytmiczne

Dorosły gra krótki rytm, dziecko go powtarza.

2 Graj i zatrzymaj się

Na sygnał „start” dziecko gra. Na sygnał „stop” natychmiast przestaje.

3 Cicho — głośno

Prowadzący pokazuje, czy grupa ma grać cicho, czy głośniej.

4 Szybko — wolno

Ten sam rytm jest grany w dwóch tempach.

5 Zgadnij instrument

Dziecko zamyka oczy i próbuje rozpoznać instrument po dźwięku.

6 Muzyczne imiona

Każda sylaba imienia otrzymuje jedno uderzenie.

7 Kolorowy rytm

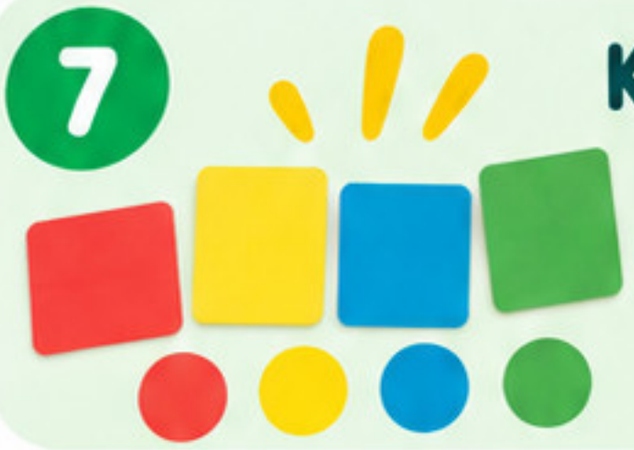

Kolory są przypisane do instrumentów lub ruchów.

8 Muzyczna kolejka

Każde dziecko gra po jednym krótkim fragmencie.

9 Orkiestra na znak

Prowadzący pokazuje, która grupa instrumentów gra.

10 Wymyśl własny rytm

Dziecko tworzy wzór, a grupa go powtarza.

Wskazówka dla prowadzącego

Nie trzeba wykorzystać wszystkich zabaw jednego dnia. Wybierz 2–3, które najlepiej pasują do wieku i energii grupy.

Krótkie zajęcia muzyczne – 15 minut

Gotowy plan krótkich, angażujących zajęć muzycznych w sam raz do przedszkola i szkoły.

1 **0–2 min** — **Powitanie rytmem**

Prowadzący klaszcze prosty rytm, grupa odpowiada.

2 **2–5 min** — **Wybór instrumentów**

Każde dziecko wybiera jeden instrument i testuje go przez chwilę.

3 **5–8 min** — **Cicho i głośno**

Prowadzący zmienia gesty i dzieci odpowiadają zmianą intensywności.

4 **8–11 min** — **Echo rytmiczne**

3–4 krótkie sekwencje do powtarzania.

5 **11–14 min** — **Wspólna orkiestra**

Wszyscy grają razem do prostego pulsu.

6 **14–15 min** — **Muzyczny finał**

Jedno wspólne uderzenie lub potrząśnięcie na zakończenie.

Cele zajęć

- koncentracja
- słuchanie
- reakcja na sygnał
- koordynacja
- poczucie rytmu

Propozycja słów prowadzącego

„Patrz na moje ręce.
Gdy są wysoko — gramy.
Gdy je opuszczę — zatrzymujemy się.”

Dłuższe zajęcia muzyczne — 30 minut

1 0–4 min
Powitanie i rozgrzewka

Krótkie klaskanie, tupanie i ruch.

2 4–8 min
Poznajemy instrumenty

Pokaz 3–5 instrumentów i krótkie omówienie sposobu gry.

3 8–13 min
Eksperyment z dźwiękiem

Cicho/głośno, szybko/wolno, krótkie/długie dźwięki.

4 13–18 min
Echo rytmiczne

Stopniowo bardziej złożone sekwencje.

5 18–23 min
Muzyczna orkiestra

Podział na grupy: potrząsane, bębny, inne instrumenty.

6 23–27 min
Mały dyrygent

Jedno lub kilka dzieci prowadzą grupę.

7 27–30 min
Wyciszenie i zakończenie

Delikatne dźwięki, odkładanie instrumentów i krótkie pytanie: „Który dźwięk podobał Ci się najbardziej?"

Jak ułatwić prowadzenie

- przygotuj instrumenty przed zajęciami
- ustal prosty znak „stop"
- nie dawaj wszystkich instrumentów naraz, jeśli grupa łatwo się rozprasza
- zmieniaj aktywność co kilka minut

Jak dopasować aktywności do wieku dziecka

1. 3–4 lata

- krótkie aktywności
- proste potrząsanie i uderzanie
- dużo naśladowania
- stały nadzór przy małych elementach

2. 5–6 lat

- proste rytmy
- rozróżnianie szybko/wolno
- samodzielne dekorowanie
- krótkie sekwencje do zapamiętania

3. 7–9 lat

- tworzenie własnych rytmów
- porównywanie materiałów
- prostsze etapy konstrukcji wykonywane samodzielnie
- prowadzenie mini-orkiestry

4. 10+ lat

- samodzielne modyfikowanie projektów
- projektowanie własnych instrumentów
- eksperymentowanie z napięciem, długością i materiałami
- tworzenie prostych kompozycji rytmicznych

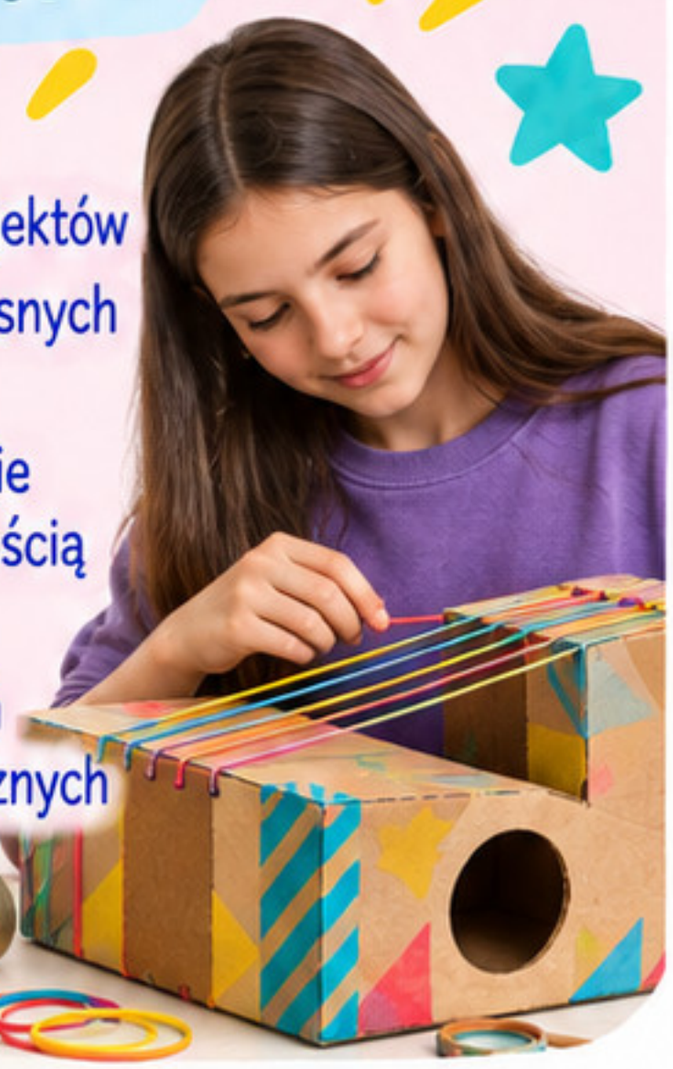

Podane przedziały są jedynie orientacyjne. Zawsze dopasuj zadanie do możliwości konkretnego dziecka i poziomu wymaganej pomocy.

Przechowywanie, naprawa i dalsze wykorzystanie

Dbaj, naprawiaj, wykorzystuj ponownie!

1. Jak przechowywać instrumenty

- małe instrumenty trzymaj w podpisanych pudełkach
- instrumenty z gumkami przechowuj bez dodatkowego obciążenia
- papierowe elementy trzymaj z dala od wilgoci
- nie zamykaj wilgotnych materiałów w pojemnikach

2. Co sprawdzać przed użyciem

- luźne elementy
- odklejająca się taśma
- uszkodzone gumki
- pęknięcia plastiku
- ostre lub odsłonięte krawędzie

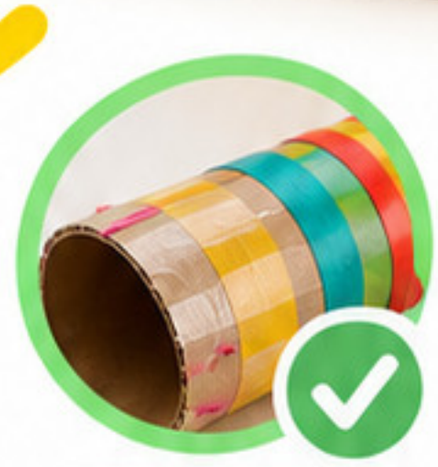

Dobrze – można używać.

Uszkodzone – nie używaj.

3. Kiedy naprawić, a kiedy wyrzucić?

Jeśli instrument można bezpiecznie naprawić taśmą lub wymianą prostego elementu — napraw go. Jeśli pojawia się ostra krawędź, pęknięcie lub inny element, którego nie da się pewnie zabezpieczyć, zrezygnuj z dalszego używania.

4. Daj materiałom drugie życie

- rozebrać zużyty instrument
- zachować bezpieczne elementy
- wykorzystać je w nowym projekcie
- segregować pozostałe materiały

5. Mini check-list

Przed każdą zabawą sprawdź:

- ☐ Czy instrument jest czysty?
- ☐ Czy wszystkie elementy są stabilne?
- ☐ Czy nie ma ostrych krawędzi?
- ☐ Czy instrument pasuje do wieku dziecka?

Mniej odpadów więcej muzyki!

Brawo!

Twoja orkiestra z recyklingu jest gotowa!

Za Tobą 30 pomysłów na instrumenty wykonane z prostych materiałów, które często trafiają do kosza. Najważniejsze nie jest jednak to, czy każdy instrument wygląda idealnie. Liczy się odkrywanie, słuchanie, eksperymentowanie i wspólna zabawa muzyką.

Wracaj do tych projektów, zmieniaj materiały i twórz własne wersje. Być może kolejny instrument powstanie już całkowicie według Twojego pomysłu!

Nie potrzebujesz drogich instrumentów, aby zacząć tworzyć muzykę.

DYPLOM

MAŁEGO KONSTRUKTORA INSTRUMENTÓW

Niniejszym potwierdzamy, że

_____

zbudował(a) własne instrumenty muzyczne z materiałów z recyklingu i odkrywał(a) świat rytmu, dźwięku i muzycznej kreatywności.

Data: _____

Podpis: _____